

Uitvoeringsprogramma 2025

Vergunningverlening, toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving

Besluit:

1. Het Uitvoerings- en Handhavingsstrategie omgevingsrecht gemeente Waterland (UHS) vast te stellen.
2. Het Uitvoeringsprogramma 2025 vast te stellen.
3. Instemmen met het jaarverslag 2024 en deze ter kennisgeving aanbieden aan de raad.
4. Instemmen raadsinformatiedocument.

1 Inleiding

Met de inzet van de instrumenten vergunningverlening, toezicht en handhaving dragen we bij aan een veilige, schone, leefbare, gezonde en duurzame leefomgeving en bescherming van het erfgoed. In de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (UHS) is beschreven wat we willen bereiken en wat onze prioriteiten zijn. In dit uitvoeringsprogramma is de inzet van de VTH-instrumenten opgenomen met daarbij de planning en capaciteit voor 2026.

Met dit uitvoeringsprogramma voldoen we aan de bepalingen uit het Omgevingsbesluit waarin de landelijke kaders en eisen voor de gemeentelijke beleidscyclus zijn vastgelegd. De provincie beoordeelt vanuit Interbestuurlijke Toezicht in welke mate we voldoen aan de kaders en eisen. Dit uitvoeringsprogramma is een onderdeel van onze beleidscyclus.

In aanvulling op de inzet vanuit de gemeente ligt de uitvoering van VTH-taken bij de Omgevingsdienst IJmond (ODIJ), de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VRZW) en partners zoals provincie, waterschap en politie. De wijze van samenwerking met deze organisaties is in de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie (UHS) vermeld.

In dit uitvoeringsprogramma gaan we in op VTH-instrumenten en capaciteit die we vanuit de gemeente inzetten. Onze partners maken uitvoeringsprogramma's voor de taken die aan hen zijn opgedragen of die ze vanuit hun bevoegdheid uitvoeren. Met name met ODIJ en VRZW is er overleg en afstemming over de inhoudelijke prioriteiten, programmering, inzet van middelen en lopende zaken.

Dit uitvoeringsprogramma vormt de leidraad voor uitvoering van de gemeentelijke VTH-taken in de fysieke leefomgeving. De uitvoering kan door omstandigheden wijzigen. Dit wordt meegenomen in de verantwoording over de uitvoering in het jaarlijkse evaluatieverslag.

2 Ontwikkelingen

Omgevingswet

Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet is één van de grootste wijzigingen in wetgeving voor het fysieke domein. De doelen van de wet zijn: minder en overzichtelijkere regels, meer ruimte voor initiatieven van burgers en bedrijven en lokaal maatwerk.

De Omgevingswet heeft gevolgen voor de dienstverlening en voor de inzet van VTH-instrumenten. In dit uitvoeringsprogramma zijn deze gevolgen zoveel als mogelijk verwerkt. Inmiddels hebben we de eerste ervaringen opgedaan met de procedures en dienstverlening onder de Omgevingswet.

In dit Uitvoeringsprogramma is een raming gemaakt voor het aantal verzoeken en aanvragen dat we verwachten en de raming van de inzet die daarmee is gemoeid. Ook is inzet opgenomen om een bijdrage te leveren aan de kerninstrumenten van de Omgevingswet zoals het omzetten van het tijdelijk omgevingsplan naar een gebiedsdekkend omgevingsplan.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Gelijktijdig met de Omgevingswet is de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden. De private kwaliteitstoetsing is vanaf 1 januari 2024 van toepassing bij eenvoudige nieuwbouw in gevolklasse 1 en niet op verbouw, dat blijft vooralsnog bij de gemeente. Dit betekent dat de gemeente bij een vergunning bij eenvoudige nieuwbouw de bouwtechnische aspecten niet meer hoeft te beoordelen of te controleren. Marktpartijen dragen er zelf zorg voor dat aantoonbaar aan wettelijke eisen wordt voldaan. Dit aan de hand van door die partijen toe te passen methodes voor kwaliteitsborging.

Wat de gemeente blijft doen is de toets aan welstandseisen, omgevingsplan en veiligheid voor de omgeving. Daarnaast dient de gemeente te controleren of de kwaliteitsborger werkt met een goedgekeurde methode, ontvangen we meldingen voorafgaand en na realisatie en beoordelen we aan de hand van de verklaring van de kwaliteitsborger of het bouwwerk voldoet aan de landelijke eisen en of in het gebruik kan worden genomen. Ook blijven we het bevoegd gezag voor handhaving tijdens de bouwfase.

In de UHS is uitgewerkt hoe we onze rol invullen bij het ontvangen van meldingen en signalen van strijdigheid van de kwaliteitsborger. In dit uitvoeringsprogramma zijn de gevolgen van de Wkb verwerkt in de VTH-instrumenten en in de capaciteitsraming.

Overlastmeldingen

Inwoners melden in toenemende mate overlast. Met de verwachting dat we vanuit toezicht reageren op deze meldingen. In dit uitvoeringsprogramma zetten we onze capaciteit in op het zoveel als mogelijk opvolgen van urgente meldingen, om zelf te signaleren waar nodig en om op te treden vanuit ons reguliere, geplande toezicht. Daarbij ligt de prioriteit op activiteiten met een hogere risicoscore uit onze risicoanalyse, zoals is vastgelegd in de UHS.

Complexiteit

Bij het beoordelen van voorgenomen ruimtelijke initiatieven neemt de complexiteit toe. De woningbouwopgave wordt gerealiseerd via inbreiding en een enkele uitbreidingslocatie. Ook komen innovatieve woonvormen vaker voor. Verder zijn er nieuwe initiatieven op energie opwekking en -opslag en op circulaire economie (hergebruik van grondstoffen). Dit werkt door in het tijdsbeslag op het beoordelen van dergelijke initiatieven en op het vergunningenproces.

Ook merken we dat het aantal handavingsverzoeken en verzoeken in het kader van de Wet open overheid (Woo) toeneemt en in sommige gevallen (zeer) tijdrovend is. Al deze aspecten zijn opgenomen in dit Uitvoeringsprogramma en van een realistische capaciteitsraming voorzien.

Nieuwe taken

Mogelijk wordt de uitvoering (vergunningverlening en handhaving) met betrekking tot de stiltegebieden door de provincie via instructieregels aan gemeenten gedelegeerd. Daarvoor zal de Omgevingsverordening gewijzigd worden. De in te zetten gemeentelijke capaciteit is nog niet in de capaciteitsberekening verwerkt.

3 Systematiek uitvoeringsprogramma

VTH-instrumenten

Voor alle werkzaamheden is benoemd welke instrumenten we inzetten en welke aantallen we verwachten. Dit is gebaseerd op inzicht uit de registratiesystemen met het aantal vergunningaanvragen, meldingen, handavingsverzoeken en een voorspelling voor de situatie in het komende jaar.

Ureninzet

De geplande aantallen VTH-instrumenten zijn voor zover mogelijk voorzien van een kengetal: een gemiddeld aantal uren dat benodigd is om één instrument in te zetten (bijvoorbeeld een vergunning of melding afhandelen, toezicht uitoefenen). Door aantallen te vermenigvuldigen met kentallen ontstaat een totaalbeeld van de verwachte uren. Voor een aantal instrumenten kunnen we geen aantallen en kentallen hanteren; dan is volstaan met een urenraming.

Formatie

Dit uitvoeringsprogramma geeft inzicht in en een onderbouwing van de formatie die geraamd is om de gevraagde dienstverlening te bieden en om de prioriteiten en het vastgelegde uitvoeringsniveau uit de risicoanalyse te realiseren. Dit is vergeleken met de formatie die beschikbaar is. Een eventueel verschil is de capaciteitsbehoefte.

4 Programmering van de uitvoering

Onderstaande tabellen geven inzicht in de geplande werkzaamheden en producten met de planning van aantallen en de ureninzet. De ureninzet staat soms op '0' fte als het een laag aantal uren betreft dat in de afronding op '0' wordt gezet.

Algemene werkzaamheden en dienstverlening	Aantal	Inzet in FTE
Inhoudelijk overleg/werkoverleg over initiatieven, aanvragen en zaken	0	0,3
Bedrijfsvoering, uitvoeringsprogramma en jaarverslagen	0	0,1

Coördinatie van uitvoeringsdiensten (ODIJ, VRZW)	0	0,1
Afstemming partners (politie, OM, provincie, waterschap, gemeenten)	0	0,0
Beheer en inrichting (VTH) applicaties en werkprocessen	0	0,1
Implementatie nieuwe landelijke wet- en regelgeving	0	0,1
Bijdrage kerninstrumenten: omgevingsplan, omgevingsvisie en -programma's, DSO	0	0,4
Opstellen en wijzigen beleid en verordeningen	0	0,1
Website, social media, gemeentelijke uitgaven, informatieverstrekking, persvragen	0	0,1
Afhandeling Woo verzoeken	2	0,0
Bestuurlijke advisering en -vragen (buiten initiatieven)	0	0,0
Totaal		1,4

Omgevingswet (aanvragen en toezicht)	Aantal	Inzet in FTE
Informatievragen inwoners, bedrijven, professionals via balie, mail, telefoon, site	2000	0,8
Conceptaanvragen (vooroverleg)	120	0,5
OPA gebruik en/of bouwen: ruimtelijk deel	195	1,2
BOPA gebruik en/of bouwen: ruimtelijk deel reguliere procedure	48	0,6
BOPA gebruik en/of bouwen: ruimtelijk deel uitgebreide procedure	3	0,1
Bouwtechnische beoordeling (Bbl)	70	0,8
Wijzigen omgevingsplan	0	0,0
Omgevingsplanactiviteit (rijks)monument	17	0,2
Omgevingsplanactiviteit sloop in beschermd gebied	2	0,0
Omgevingsplanactiviteit uitvoeren werk, niet zijnde bouwwerk	31	0,1
Omgevingsplanactiviteit uitweg of inrit	10	0,0
Omgevingsplanactiviteit kappen bomen of vellen houtopstand	5	0,0
Omgevingsplanactiviteit reclame	3	0,0
Omgevingsplanactiviteit opslag van roerende zaken	100	0,1
Intrekken van een omgevingsvergunning	0	0,0
Gebruiksmelding brandveiligheid	8	0,0
Overlastmeldingen bouw, sloop, installaties	100	0,3
Opvolging terugmeldingen vanuit BAG (vergunningvrije bouwwerken)	50	0,1
Toezicht op voorwaarden landschappelijke inpassing	0	0,0
Totaal		5,0

Rechtsmiddelen	Aantal	Inzet in FTE
Bezwaar vergunningen	12	0,1
Bezwaar, beroep en hoger beroep en voorlopige voorziening handhaving	24	0,3
Totaal		0,4

Gevolgklasse 1 Wkb	Aantal	Inzet in FTE
Bouwmelding Wkb	12	0,1
Gereedmelding Wkb	12	0,0
Melding strijdigheid	4	0,0
Informatieplichten (start en einde)	24	0,0
Totaal		0,1

Gebruik bestaande bouw	Aantal	Inzet in FTE
Aanvragen en toezicht huisvesting (splitsen, omvormen, samenvoegen, omzetten)	5	0,0
Meldingen en toezicht Wet goed verhuurderschap / Wet betaalbare huur	0	0,0
Toezicht kamerverhuur en toeristisch overnachten	5	0,0
Toezicht strijdig gebruik panden	5	0,0
Verwaarlozing van een pand	2	0,0
Toezicht bestaande bouw	0	0,1
Huisvesting bijzondere doelgroepen / tijdelijke huisvesting	0	0,0
Totaal		0,2

Milieu	Aantal	Inzet in FTE
Complexe milieudossiers (opvolging ODIJ, is onderdeel 'bestuurlijke advisering')	0	0,0
Energielabel C kantoren	0	0,0
Ontheffing voor en toezicht op verbranden buiten inrichting of vuur stoken	0	0,0
Totaal		0

Evenementen: fysieke omgeving	Aantal	Inzet in FTE
Melding of vergunning evenement: beoordelen constructieve gegevens	10	0,1
Toezicht evenementen op bouwconstructies	5	0,0
Totaal		0,2

Openbare Ruimte: fysieke omgeving	Aantal	Inzet in FTE
Gebiedstoezicht en signalering	0	0,1
Bijdrage aan controles ondermijning (toezicht, afhandeling)	3	0,1
Boten op de wal	2	0,0
Ligplaatsen boten	0	0,0
Weg- of weggedeelten gebruiken anders dan publieke functie	3	0,0
Voer- en vaartuigen	2	0,0
Wrakken en weesfietsen	0	0,0
Totaal		0,2

Handhaving	Aantal	Inzet in FTE
Behandelen handhavingsverzoek	4	0,1
Vorbereiding handhaving, vooraanschrijving, dwangsom, bestuursdwang, invordering	21	0,5
Gedooagbesluit	1	0,0
Totaal		0,6

5 Inzicht in inzet

Indien we de benodigde capaciteit afzetten tegen de beschikbare capaciteit dan ontstaat het beeld in onderstaande tabel (aantallen zijn in fte). De beschikbare capaciteit is gebaseerd op het formatiebudget en de vaste formatie inclusief structurele inhuur die beschikbaar is.

Functies	Beschikbare formatie	Raming benodigde formatie	Vershil
Beleidsmedewerker Handhaving	0,78	1,69	-/- 0,9
Beleidsmedewerker Monumenten & Archeologie	1,44	0,86	+ 0,6
Vergunningverlener Omgevingswet	3,78	3,74	-
Toezichthouder Omgevingswet	2,0	1,96	-
Totaal	8,0	8,24	-/- 0,24

Bij de benodigde formatie is geen rekening gehouden met eventuele landelijke prioriteiten/projecten die capaciteitsinzet vragen. De ervaring is dat landelijke prioriteiten of projecten doorgaans in samenwerking met de regio worden opgepakt en dat we op dat moment beoordelen hoe we met een capaciteitsvraag omgaan. Verder is de capaciteit gebaseerd op een zo betrouwbaar mogelijke berekening op basis van het aantal aanvragen, verzoeken en zaken die binnenkomen en de tijdsbesteding die daarmee is gemoeid. Dit inzicht zal steeds betrouwbaar worden. Tenslotte is geen rekening gehouden met eventuele nieuwe taken als gevolg van (veranderende) wetgeving of decentralisatie van taken vanuit andere overheden.

Uit de tabel blijkt dat er verschil zit tussen de benodigde capaciteit en de beschikbare capaciteit (totaal ongeveer 0,25 fte) en dat dit verschil zit bij Handhaving.

Omgaan met het capaciteitsverschil kan door:

- Externe inhuur om werkzaamheden (tijdelijk) op te vangen;
- Monitoren van de geplande productraming met het feitelijk aantal verzoeken en aanvragen en 'plussen' op de capaciteits als het niveau structureel is
- Vasthouden aan het vastgelegde uitvoeringsniveau in de UHS op basis van de daarin opgenomen prioriteitstelling op de activiteiten